

ส่วนที่ 2

ยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค

1.1 แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้ สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามที่ กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2560 โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิธีการการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ ในการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล รวมทั้งกำหนดมาตรการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่างๆ รวม 6 คณะอัน ประกอบด้วย คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้าน การสร้างความสามารถในการแข่งขัน คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทาง สังคม คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อ รับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ตลอดจนได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวางเพื่อ ประกอบการพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน

สถานการณ์ แนวโน้ม วิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

1. บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 เป็นต้นมาได้ส่งผล ให้ประเทศมีการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้รับการยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มบน ของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลาง ในด้านสังคมที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งผลให้ประเทศ ไทยหลุดพ้นจากการเป็นประเทศยากจน และในด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในความ

หลากหลายเชิงนิเวศ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีความท้าทายต่อการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2560 ที่ร้อยละ 3.9 ถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าศักยภาพ เมื่อเทียบกับร้อยละ 6.0 ต่อปีในช่วงเวลาเกือบ 6 ทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุหลักจากการชะลอตัวของการลงทุนภายในประเทศและสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวได้เต็มที่โครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่ยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพภาคบริการและภาคเกษตรมีผลิตภาพการผลิตในระดับต่ำ ขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ประกอบกับแรงงานไทยยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพและสมรรถนะที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ นอกจากนี้ ศักยภาพและคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัยยังคงเป็นปัจจัยท้าทายสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แม้ว่าการเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุข การศึกษา บริการสาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ และการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ ของคนไทยมีความครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงมีปัญหาเรื่องคุณภาพการให้บริการที่มีมาตรฐานแตกต่างกันระหว่างพื้นที่ ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้ประเทศไทยยังคงมีปัญหาความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ ขณะที่ปัญหาด้านความยากจนยังคงเป็นประเด็นท้าทายในการยกระดับการพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้นและแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันการวางกลยุทธ์ระยะยาวในการฟื้นฟู การใช้ และการรักษาทรัพยากรอย่างบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศที่ผ่านมายังขาดความชัดเจน ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศยังมีปัญหาการใช้อย่างสิ้นเปลืองและเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ปัญหาดังกล่าวข้างต้นมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่อง และความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชน ขณะที่ความมั่นคงภายในประเทศยังมีหลายประเด็นที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็ง ลดความขัดแย้งทางความคิดและอุดมการณ์ที่มีรากฐานมาจากความเหลื่อมล้ำ ความไม่เสมอภาค การขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมืองตลอดจนส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจให้เกิดความรักและความสามัคคี ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กที่ลดลงและประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ มีความท้าทายมากขึ้น ทั้งในส่วนของเสถียรภาพทางการเงินการคลังของประเทศในการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น การลงทุนและการออม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ความมั่นคงทางสังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนซึ่งจะเป็นประเด็นท้าทายต่อการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

2. ปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

แม้ว่าประเทศไทยจะมีตำแหน่งที่ตั้งที่สามารถเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงในภูมิภาคและเป็นประตูสู่เอเชีย แต่การที่มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ทำให้ปัญหาด้านเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้านยังคงเป็นความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคต นอกจากนี้ ประเทศไทยยังคงต้องให้ความสำคัญกับปัญหาด้านความมั่นคงอื่น ๆ ที่มีความซับซ้อน ละเอียดย่อย และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติ ที่อาจเป็นประเด็นท้าทายต่อการสร้างบรรยากาศความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชนและระหว่างประชาชนกับประชาชน ซึ่งรวมถึงการสร้างสามัคคีของคนในชาติที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม

ประชากรไทยที่มีแนวคิดและความเชื่อที่แตกต่างกันอย่างยั่งยืนนอกจากนี้ การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประชาคมมหาอำนาจ ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ หรือเกิดการย้ายขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต ขณะที่องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ อาทิ องค์กรระหว่างประเทศ และบริษัทข้ามชาติ จะมีบทบาทมากขึ้นในการกำหนด กฎระเบียบทิศทางความสัมพันธ์และมาตรฐานสากลต่างๆ ทั้งในด้านความมั่นคง และเศรษฐกิจ รวมทั้งการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและการเปิดเสรีในภูมิภาคที่นำไปสู่ความเชื่อมโยงในทุกระบบ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านอาชญากรรมข้ามชาติและเศรษฐกิจนอกระบบ รวมทั้งปัญหาเสพติด การค้ามนุษย์ และการลักลอบเข้าเมืองในทางกลับกัน ความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจะก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน อาทิ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หุ่นยนต์และโดรน เทคโนโลยีพันธุกรรมสมัยใหม่ และเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งตัวอย่างแนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดเหล่านี้ คาดว่าจะเป็นปัจจัยสนับสนุนหลักที่ช่วยทำให้เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะกลับมาขยายตัวได้เข้มแข็งขึ้น แนวโน้มสำคัญที่จำเป็นต้องมีการติดตามอย่างใกล้ชิด อาทิ การรวมกลุ่มทางการค้าและการลงทุนที่จะมีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น การแข่งขันที่คาดว่าจะรุนแรงขึ้นในการเพิ่มผลิตภาพและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์รูปแบบชีวิตใหม่ๆ นอกจากนี้ ประเทศไทยคาดว่าจะเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดในปี ๒๕๗๔ จะก่อให้เกิดโอกาสใหม่ๆ ในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคนสูงวัยที่จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการคาดการณ์ว่าครอบครัวไทยจะมีขนาดเล็กลงและมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้นประชากรในประเทศไทยจะมีช่วงอายุที่แตกต่างกันและจะมีกลุ่มคนช่วงอายุใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของประชากรให้มีคุณภาพและการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการผลิตและบริการของประเทศจะเป็นความท้าทายสำคัญในระยะต่อไป ในขณะเดียวกัน โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย อาจทำให้เกิดความต้องการแรงงานต่างชาติเพิ่มมากขึ้นเพื่อทดแทนจำนวนแรงงานไทยที่ลดลง ซึ่งปัจจัยด้านการเปิดเสรีในภูมิภาคและความก้าวหน้าของการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งในภูมิภาคจะทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานและการย้ายถิ่นมีความสะดวกมากขึ้น และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากรเข้าออกประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีศักยภาพซึ่งมีแนวโน้มในการเคลื่อนย้ายไปเรียนหรือทำงานในทั่วทุกมุมโลกสูงขึ้น ทั้งนี้ การย้ายถิ่นส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น จึงอาจจะเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะยังคงเป็นประเทศผู้รับของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้านขณะที่ประชากรไทยโดยเฉพาะแรงงานทักษะอาจมีแรงจูงใจในการย้ายถิ่นไปยังประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ดีกว่า อาจทำให้การแย่งชิงแรงงานมีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะยิ่งทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมไทย นอกจากนี้ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศคาดว่าจะมีความรุนแรงมากขึ้นทั้งในเชิงความผันผวน ความถี่ และขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นตลอดจนระบบผลิตทางการเกษตรที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกับความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ ขณะที่ระบบนิเวศต่างๆ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง และมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงในการสูญเสียความสามารถในการรองรับความ

ต้องการของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไรก็ดี ระดับความรุนแรงของผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศต่าง ๆ ดังกล่าวที่แต่ละประเทศจะต้องเผชิญจะมีความแตกต่างกัน ทำให้การเป็นสังคมสีเขียวการรักษาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการจะได้รับความสำคัญและความสนใจจากนานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกรวมถึงการสร้างสมดุลความมั่นคงด้านพลังงานและอาหารมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นกฎระเบียบและข้อตกลงด้านสิ่งแวดล้อมจะมีความเข้มข้นและเข้มงวดขึ้น โดยกรอบการพัฒนาตามข้อตกลงระหว่างประเทศต่างๆ ที่สำคัญ เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และบันทึกความตกลงปารีสจะได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น แนวโน้มเหล่านี้จะก่อให้เกิดความท้าทายต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ทั้งในส่วนของการทำงานและอาชีพ สาขาการผลิตและบริการใหม่ๆ ความมั่นคงของประเทศอันเกิดจากภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านอื่นๆ ที่ซับซ้อนขึ้น อาชญากรรมไซเบอร์ รูปแบบการก่อสงครามที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ การเคลื่อนย้ายอย่างเสรีและรวดเร็วของผู้คน เงินทุน ข้อมูลข่าวสาร องค์กรความรู้ เทคโนโลยีและสินค้าและบริการ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รวดเร็วและคาดการณ์ได้ยากการเกิดขึ้นของโรคระบาด และโรคอุบัติใหม่ที่จะส่งผลให้การเฝ้าระวังด้านการสาธารณสุขในประเทศมีความสำคัญมากขึ้น อาจนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นได้ หากไม่มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและรองรับผลกระทบต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผันที่จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากการเข้าถึงเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และองค์ความรู้สมัยใหม่มีระดับความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มประชากรต่างๆ โดยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าวจะส่งผลต่อทั้งการทำงานและอาชีพที่จะมีรูปแบบและลักษณะงานที่เปลี่ยนไป มีความต้องการแรงงานที่มีสมรรถนะสูงเพิ่มมากขึ้น หลายอาชีพอาจหายไปจากตลาดงานในปัจจุบันและบางอาชีพจะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติโดยเฉพาะอาชีพที่ต้องการทักษะระดับต่ำ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ปรับตัวไม่ทันหรือขาดความรู้และทักษะที่ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปกระแสโลกาภิวัตน์ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาขยายความเป็นเมือง วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศที่อาจจะมีผลกระทบรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวจะส่งผลให้ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จากปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติต่างๆ ข้างต้น เห็นได้ว่าบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูง และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลต่ออนาคตการพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติและทุกด้านการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง มีความร่วมมือในลักษณะประชารัฐจากภาคส่วนต่างๆ ในรูปแบบของหุ้นส่วนการพัฒนาที่เป็นการดำเนินงานอย่างบูรณาการ เนื่องจากทุกมิติการพัฒนามีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยประเทศไทยจำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ สมรรถนะ และทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ สามารถรู้เท่าทันและปรับตัวให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์และกติกาใหม่ๆ และมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่าง

รวดเร็วซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบและปัจจัยส่งเสริมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกัน ทั้งในส่วนของระบบ การเรียนการสอน และการพัฒนาทักษะฝีมือที่สอดคล้องกันกับการพัฒนาของคนในแต่ละช่วงวัย ระบบบริการ สาธารณะ โครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับเป็นเจ้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมก้าวทันโลก จากการต่อยอดการพัฒนาบนพื้นฐาน นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ส่งผลให้เกิดการสร้างห่วงโซ่มูลค่าทางเศรษฐกิจในทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรและ ภาคบริการ กระจายผลประโยชน์จากการพัฒนา ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ และนำไปสู่การเสริมสร้างคุณภาพ ชีวิตของประชาชนทุกภาคส่วนนอกจากนี้ ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลความมั่นคงด้าน พลังงานและอาหาร การรักษาไว้ซึ่งความหลากหลายเชิงนิเวศ การส่งเสริมการดำเนินชีวิตและธุรกิจ และการ พัฒนาและขยายความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่องที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมกับการมีข้อกำหนดของ รูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้พื้นที่ที่ชัดเจน ขณะที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ ระบบโลจิสติกส์ กฎหมาย ระบบภาษีต้องมีกลยุทธ์การพัฒนาที่สามารถอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ ประเทศมีศักยภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น และสามารถใช้จุดแข็งในเรื่องตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศให้ เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศมากขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญของการรวมกลุ่มความร่วมมือกับนานา ประเทศในระดับภูมิภาคและระดับโลก เพื่อกระชับและสร้างสัมพันธ์ไมตรี เสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการทูต ซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างพลังทางเศรษฐกิจและรักษาความมั่นคงของประเทศ โดยจำเป็นต้องสร้างความพร้อม ในการที่จะยกระดับมาตรฐานและมีการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบกติกาสากลในด้านต่างๆ ขณะเดียวกัน ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งให้มีการปฏิรูประบบราชการและการเมืองเพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดีและมี เสถียรภาพทางการเมือง มีการส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจเพื่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี และลดความขัดแย้งภายในประเทศ โดยที่นโยบายการพัฒนาต่างๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงความ สอดคล้องกับโครงสร้างและลักษณะพฤติกรรมของประชากรที่อาจจะมีความแตกต่างจากปัจจุบันมากขึ้น

ดังนั้น ภายใต้เงื่อนไขโครงสร้างประชากร โครงสร้างเศรษฐกิจ สภาพสังคม สภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม และปัจจัยการพัฒนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวางแผนการพัฒนาที่ รอบคอบและครอบคลุม อย่างไรก็ตาม หลายประเด็นพัฒนาเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการปรับตัวซึ่งจะต้องหยั่งรากลึกลงไปถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างการขับเคลื่อนการพัฒนา ให้ประเทศเจริญก้าวหน้าไปในอนาคตจึงจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ในระยะยาวที่ต้องบรรลุ พร้อมทั้งแนว ยุทธศาสตร์หลักในด้านต่างๆ เพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างบูรณาการบนพื้นฐานประชารัฐ เพื่อยกระดับจุดแข็งและจุดเด่นของประเทศ และปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนและจุดด้อยต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดย ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นเป้าหมายใหญ่ในการขับเคลื่อนประเทศ และถ่ายทอดไปสู่แผนในระดับอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจและพื้นที่ ซึ่งรวมถึงพื้นที่พิเศษต่างๆ อาทิ เขตเศรษฐกิจพิเศษ ชายแดน เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพื่อให้การพัฒนาประเทศสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืน

3. วิสัยทัศน์ประเทศไทย

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคม ท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสถานะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์มีความเข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคงเป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถนีกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีการออมสำหรับวัยเกษียณ ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดีมีสุขได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วนมีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจนเศรษฐกิจในประเทศไทยมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่างๆทั้งในตลาดโลกและตลาดภายในประเทศ เพื่อให้สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศตลอดจนมีการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก และมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ เพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญาทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้ การรักษาและการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกิน

ความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืนและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ **“ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”** โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- 1) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- 2) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- 3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- 4) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- 5) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- 6) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

4. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

4.1 ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

- (1) การรักษาความสงบภายในประเทศ
- (2) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง
- (3) การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ
- (4) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ
- (5) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

4.2 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- (1) การเกษตรสร้างมูลค่า
- (2) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
- (3) สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว
- (4) โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก
- (5) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

4.3 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- (1) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
- (2) การพัฒนาคุณภาพคนตลอดช่วงชีวิต

- (3) ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
- (4) การตระหนักถึงปัญหาของมนุษย์ที่หลากหลาย
- (5) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี
- (6) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- (7) การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ

4.4 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- (1) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
- (2) การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี
- (3) การเสริมสร้างพลังทางสังคม
- (4) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง

4.5 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- (1) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว
- (2) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล
- (3) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
- (4) พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่

เติบโตอย่างต่อเนื่อง

- (5) พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- (6) ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

4.6 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- (1) ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส
- (2) ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่
- (3) ภาครัฐมีขนาดเล็กกระทัดรัด เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ
- (4) ภาครัฐมีความทันสมัย
- (5) บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ
- (6) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- (7) กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น
- (8) กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค

1.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศและสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดกันมากขึ้น โดยได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานาทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-11 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน

ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำบนพื้นฐานของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ นอกจากนี้ ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และ ทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดประเด็นการพัฒนา พร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกัน ยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจน เพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย

1. ภาพรวมการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

1.1 หลักการ

- 1.2 จุดเปลี่ยนสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 12
- 1.3 ประเด็นการพัฒนาหลักที่สำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

2. การประเมินสภาพแวดล้อมการพัฒนาประเทศ

- 2.1 สถานการณ์และแนวโน้มภายนอก
- 2.2 สถานการณ์และแนวโน้มภายใน

3. วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

- 3.1 วัตถุประสงค์
- 3.2 เป้าหมายรวม

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีทั้งหมด 10 ยุทธศาสตร์ โดยมี 6 ยุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และอีก 4 ยุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน ดังนี้

- 4.1 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
- 4.2 ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม
- 4.3 ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
- 4.4 ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 4.5 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่ง และยั่งยืน
- 4.6 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย
- 4.7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
- 4.8 ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
- 4.9 ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
- 4.10 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

5. การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 สู่การปฏิบัติ

- 5.1 หลักการ
- 5.2 แนวทางขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12
- 5.3 การติดตามประเมินผลแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

1.3 แผนพัฒนาภาค/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/แผนพัฒนาจังหวัด

แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2560 - 2565 ฉบับทบทวน

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ระหว่างละติจูด $14^{\circ}7'$ ถึง $18^{\circ}27'$ เหนือ และลองจิจูด $100^{\circ}54'$ ถึง $105^{\circ}37'$ ตะวันออก ตั้งอยู่ในตำแหน่งศูนย์กลางของอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง โดยมีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ด้านตะวันออกและด้านเหนือ มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดน และด้านใต้ติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา โดยมีเทือกเขาพนมดงรักกั้นพรมแดน

1.2 พื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ มีพื้นที่รวม 105.53 ล้านไร่ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง มีความลาดเอียงไปทางตะวันออก มีลักษณะคล้ายกระทะ แบ่งเป็น 2 เขตใหญ่ ได้แก่ บริเวณแอ่งที่ราบโคราช อยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำมูลและชี ลักษณะเป็นที่ราบสูงสลับกับเนินเขา และบริเวณแอ่งสกลนคร อยู่ทางตอนเหนือของภาค ตั้งแต่แนวเขาภูพานไปจนถึงแม่น้ำโขง เทือกเขาที่แบ่งระหว่างแอ่งโคราชและแอ่งสกลนคร ได้แก่ เทือกเขาภูพาน

1.3 ภูมิอากาศ มีอากาศร้อนชื้นสลับกับแล้ง แบ่งเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ช่วงเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม อากาศจะร้อนและแห้งแล้งมาก จังหวัดที่มีอุณหภูมิสูงสุด คือ อุตรธานี ฤดูฝน ช่วงเดือนพฤษภาคม-

ตุลาคม ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้มีฝนตกเป็นบริเวณกว้าง แต่มีแนวเทือกเขาตงพญาเย็นและสันกำแพง กั้นลมฝนจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ส่งผลให้พื้นที่แอ่งโคราช ซึ่งเป็นเขตเงาฝนจึงมีสภาพแห้งแล้งกว่าแอ่งสกลนคร จังหวัดที่มีฝนตกมากที่สุด คือ นครพนม ฝนตกน้อยที่สุด คือ นครราชสีมา ฤดูหนาวช่วงเดือน พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ อากาศหนาวเย็น ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศจีน จังหวัดที่มีอุณหภูมิต่ำสุด คือ จังหวัดเลย

1.4 การใช้ประโยชน์ที่ดิน ในปี 2560 มีพื้นที่รวม 105.53 ล้านไร่ จำแนกเป็นพื้นที่ป่าไม้ 15.75 ล้านไร่ หรือร้อยละ 14.9 พื้นที่ทำการเกษตร 63.87 ล้านไร่หรือร้อยละ 60.5 และพื้นที่ใช้ประโยชน์อื่นๆ 26.02 ล้านไร่ หรือร้อยละ 24.7 ของพื้นที่ภาค

1.5 ทรัพยากรธรรมชาติ

1.5.1 ดิน สภาพดินเป็นดินทรายไม่อุ้มน้ำ ทำให้ขาดแคลนน้ำ และขาดธาตุอาหาร ได้ดินมีเกลือหิน ทำให้ดินเค็ม จึงมีข้อจำกัดต่อการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

1.5.2 แหล่งน้ำ มีลุ่มน้ำขนาดใหญ่ 3 ลุ่มได้แก่ แม่น้ำชี มีความยาวประมาณ 765 กิโลเมตร ยาวที่สุดในประเทศไทย มีต้นน้ำที่ทิวเขาเพชรบูรณ์ และไหลไปรวมกับแม่น้ำมูลที่จังหวัดอุบลราชธานี แม่น้ำมูล มีความยาวประมาณ 641 กิโลเมตร ต้นน้ำอยู่ที่เทือกเขาสันกำแพงแล้วไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่จังหวัดอุบลราชธานี นอกจากนี้ยังมีลำน้ำสาขาย่อย ได้แก่ ลาปาว ลำน้ำอูน ลำน้ำสงคราม ลำเสียว ลำน้ำเลย ลำน้ำพอง และลำตะคอง รวมทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ ที่กระจายอยู่ในพื้นที่ เช่น หนองหาร (สกลนคร) และ บึงละหาน (ชัยภูมิ) นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำบาดาล มีปริมาณน้ำในเกณฑ์เฉลี่ย 5-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ที่ความลึกของบ่อประมาณ 30 เมตร คุณภาพของน้ำบาดาลมีตั้งแต่เค็มจัด กร่อย และจืด เนื่องจากพื้นที่ในแอ่งโคราชและแอ่งสกลนครจะรองรับด้วยหินเกลือ หากเจาะน้ำบาดาลลึกเกินไปอาจจะพบน้ำเค็ม

1.5.3 ป่าไม้ ในปี 2561 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ป่าไม้ จำนวน 15.75 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.03 ของพื้นที่ภาค หรือร้อยละ 18.19 ของพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศ ซึ่งยังต่ำกว่าค่าเป้าหมายในการรักษาสมดุลของระบบนิเวศที่จะต้องมียพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นป่าเบญจพรรณ

2. โครงข่ายคมนาคมขนส่งและการบริการสาธารณสุขโลก

2.1 โครงข่ายถนนเชื่อมโยงกับโครงข่ายหลักของประเทศและเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน สปป.ลาว กัมพูชา และสามารถเชื่อมโยงไปยังเวียดนามและจีนตอนใต้

2.1.1 ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) เชื่อมโยงทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 22 (อุดรธานี สกลนคร นครพนม) เชื่อมสู่ สปป.ลาว ผ่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 3 (นครพนม-แขวงคำม่วน) และมีถนนที่เชื่อมโยงอุดรธานี-หนองคาย เชื่อมสู่สะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 1 (หนองคาย-เวียงจันทน์)

2.1.2 เส้นทางแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic corridor: EWEC) เชื่อมโยงจากชายแดนไทย-เมียนมา จากจังหวัดตาก-พิษณุโลก-เพชรบูรณ์ เข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 (ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ มุกดาหาร) และเชื่อมสู่ สปป.ลาว ผ่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 2 (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต) เป็นเส้นทางเชื่อมโยงการค้าการลงทุน ภายใต้กรอบความร่วมมือกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS)

2.1.3 เส้นทางใหม่เศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก 2 (East- West Economic Corridor : EWEC 2) เชื่อมโยงจากภาคกลางของเวียดนามในจังหวัดกว๋างนาม เข้าสู่ สปป.ลาว ทางด้านตากตะอ็อก ผ่าน แขวงเซกอง แขวงจำปาศักดิ์ สปป.ลาว และเข้าสู่ไทยที่ด่านวังเต่า-ช่องเม็ก จังหวัดอุบลราชธานี

2.2 รถไฟ รถไฟ มีเส้นทางเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศบริเวณภาคกลางและพื้นที่โครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) 3 เส้นทาง ได้แก่ 1) กรุงเทพฯ-หนองคาย เชื่อมสู่ สปป.ลาว 2) กรุงเทพฯ-อุบลราชธานี 3) สายใหม่ เชื่อมโยงบ้านไผ่ 3) แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด มุกดาหาร นครพนม

2.3 สนามบิน มี 9 แห่ง เป็นสนามบินนานาชาติ 2 แห่ง คือ อุตรธานี และอุบลราชธานี และสนามบินภายในประเทศ 7 แห่ง ได้แก่ ขอนแก่น นครพนม นครราชสีมา สกลนคร บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด และเลย

2.4 ด่านชายแดน มี 15 ด่านถาวร 23 จุดผ่อนปรนที่เป็นจุดเชื่อมโยงการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

2.5 แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ที่อยู่ระหว่างดำเนินการในภาค ได้แก่ รถไฟความเร็วสูง (ช่วงกรุงเทพฯ-นครราชสีมา ช่วงนครราชสีมา-หนองคาย) รถไฟทางคู่ (ช่วงชุมทางถนนจิระ-ขอนแก่น ช่วงขอนแก่น-หนองคาย ช่วงจิระ-อุบลราชธานี) ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองและทางพิเศษ (ช่วงบางปะอิน-นครราชสีมา ช่วงระเบียงเศรษฐกิจ EWEC ด้านตะวันออก)

2.6 บริการสาธารณูปโภค

2.6.1 ไฟฟ้า มีระบบสายส่งเชื่อมโยงกับระบบสายส่งของประเทศและมีเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าที่สำคัญ ได้แก่ เขื่อนอุบลรัตน์ (ขอนแก่น) เขื่อนจุฬาภรณ์ (ชัยภูมิ) เขื่อนลดาตะคอง (นครราชสีมา) และเขื่อนสิรินธร (อุบลราชธานี)

2.6.2 ประปา มีระบบบริการประปาครอบคลุมพื้นที่เขตเมือง ประกอบด้วย การประปาส่วนภูมิภาค มีหน่วยงานระดับเขต 3 แห่ง คือ สำนักงานเขตประปาเขต ๖ (ขอนแก่น) สำนักงานประปาเขต 7 (อุตรธานี) และสำนักงานประปาเขต 8 (อุบลราชธานี)

3. สภาพเศรษฐกิจและรายได้

3.1 ภาพรวมเศรษฐกิจ

3.1.1 เศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีขนาดเล็ก มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ณ ราคาประจำปี 2560 เท่ากับ 1,496,072 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.7 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ ซึ่งลดลงเมื่อเทียบกับปี 2556 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 10.6 ของประเทศ

3.1.2 โครงสร้างการผลิตยังคงพึ่งพิงภาคเกษตร และอุตสาหกรรมเป็นหลัก ในปี 2560 ภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมมีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 19.6 สำหรับภาคบริการ มีสัดส่วน ร้อยละ 60.8 ซึ่งประกอบด้วย สาขาขายส่ง ขายปลีกฯ สาขาขนส่งฯ และบริการอื่นๆ ร้อยละ 13.4 2.4 และ 45.0 ตามลำดับ

ซึ่งรายได้หลักของภาคมาจากภาคบริการและภาคเกษตร ในขณะที่ ภาคอุตสาหกรรม จะมีแนวโน้มจะเป็นฐานรายได้ใหม่ของภาคจากนโยบายการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ ปี 2559

3.1.3 เศรษฐกิจขยายตัวต่ำกว่าระดับประเทศ เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างภาคมากขึ้น

โดย ปี 2560 มีการขยายตัวร้อยละ 2.5 ซึ่งต่ำกว่าการขยายตัวของประเทศ ที่มีการขยายตัวร้อยละ 4.0 เป็นผลมาจากการชะลอตัวของภาคเกษตร ได้รับผลกระทบจากฝนทิ้งช่วงและภัยแล้ง รวมทั้งราคาพืชผลเกษตรตกต่ำต่อเนื่อง ทำให้รายได้ลดลง ส่งผลกระทบต่ออำนาจซื้อของครัวเรือน

3.1.4 รายได้เฉลี่ยต่อประชากรเพิ่มขึ้นแต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ในปี 2560

ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวประชากร (GRP Per capita) เฉลี่ย 80,352 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ 2.8 เท่า และต่ำกว่า กทม. และปริมณฑลถึง 5.6 เท่า จังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงที่สุด 3 อันดับแรกของภาค ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น (117,560 บาท) นครราชสีมา (100,301 บาท) และเลย (97,903บาท) ส่วน ๓ อันดับสุดท้าย ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ (61,084 บาท) ยโสธร (54,183 บาท) และหนองบัวลำภู (53,416 บาท)

3.1.5 เศรษฐกิจยังคงกระจุกตัวอยู่ในบางจังหวัดที่เป็นแหล่งการผลิตที่สำคัญของภาค ในปี 2560

จังหวัดนครราชสีมา มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ 18.4 ของภาค และจังหวัดขอนแก่น มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ 13.6 ของภาค ในขณะที่ จังหวัดอำนาจเจริญ หนองบัวลำภู มุกดาหาร ยโสธร และบึงกาฬ มีขนาดเศรษฐกิจเล็กที่สุดของภาค แต่ละจังหวัดมีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 2.0 ของภาค

3.2 เศรษฐกิจรายสาขา

3.2.1 ภาคเกษตร

1) เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ แต่รูปแบบการผลิตยังอาศัยน้ำฝนเป็นหลักจึงมีผลิตภาพต่ำ โดยในปี 2560 ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า 292,688 ล้านบาท พืชหลักของภาคได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และ มันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุดของประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ 105 ในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาค โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และทุ่งสัมฤทธิ์ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา และบุรีรัมย์ โดยผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากทำการเกษตรแบบดั้งเดิมใช้สารเคมีสูง ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าวัตถุอันตรายทางเกษตร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3 พันล้านบาทต่อปี เป็นภาคที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลังมากที่สุดของประเทศ โดยอ้อยส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี และมันสำปะหลัง ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานี

สำหรับพื้นที่ปลูกข้าวอินทรีย์ มีแนวโน้มขยายพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันแหล่งปลูกข้าวอินทรีย์ในประเทศไทยร้อยละ 80.0 อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้

(จังหวัดยโสธร สุรินทร์มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) และจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนอีกร้อยละ 20.0 อยู่ในภาคเหนือตอนบน ตลาดข้าวอินทรีย์ ส่วนใหญ่ส่งออกต่างประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป

2) มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด แต่ขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนเกือบต่ำสุดของประเทศ ในปี 2560 มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร 63.85 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.8 ของ

ประเทศ โดยพบว่าพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินสูงสุดคือจังหวัดในบริเวณตอนล่างของภาค มีการพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด 32.92 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 51.5 ของภาค สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือน มีเพียง 23.4 ไร่ต่อครัวเรือน ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์มถือครองต่อครัวเรือน 25.2 ไร่ต่อครัวเรือน จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่อครัวเรือนมากที่สุด ได้แก่ จังหวัด นครราชสีมา บึงกาฬหนองบัวลำภู และเลย มีเนื้อที่ถือครอง 32.14 31.12 30.19 และ 28.83 ไร่ต่อครัวเรือน ตามลำดับ จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุดของภาค ได้แก่ จังหวัดสกลนคร นครพนม และร้อยเอ็ด โดยมีเนื้อที่ถือครอง 17.79 18.29 และ 20.10 ไร่ต่อครัวเรือน ตามลำดับ

3) **พื้นที่ชลประทานน้อยกว่าทุกภาค** โดยมีเพียง 7.12 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.2 ของพื้นที่เกษตร ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่มีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ 22.0 ผลผลิตการเกษตรของภาคขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศเป็นหลัก ประกอบกับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหาร ในพื้นที่ตอนกลางของภาคมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรมากที่สุด ร้อยละ 16.7 ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีสัดส่วนร้อยละ 21.9 ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด รองลงมาพื้นที่ตอนล่างของภาคมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตร ร้อยละ 11.4 ได้แก่ ยโสธร และจังหวัดนครราชสีมา มีสัดส่วนร้อยละ 17.6 และ 12.7 ของพื้นที่เกษตรของจังหวัดตามลำดับ

3.2.2 ภาคอุตสาหกรรม

1) **อุตสาหกรรมขยายตัวในทิศทางที่เพิ่มขึ้น** แต่มีบทบาทน้อยเมื่อเทียบกับประเทศการผลิตส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปขั้นต้น สร้างมูลค่าเพิ่มต่ำโดยมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 6.7 ของประเทศ ในปี 2560 มีมูลค่า ณ ราคาประจำปี 280,337 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 236,562 ล้านบาท ในปี 2556 และมีอัตราการขยายตัวในปี 2560 เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.3 ซึ่งสูงกว่าอัตราการขยายตัวระดับประเทศ ที่มีการขยายตัวร้อยละ 3.0 โดยอุตสาหกรรมของภาคส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ตามเมืองหลัก อาทิ จังหวัดขอนแก่น และนครราชสีมา สำหรับโครงสร้างการผลิตอุตสาหกรรมยังอยู่ในกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม ส่วนอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก และสิ่งทอ เริ่มมีบทบาทมากขึ้น และเป็นฐานสร้างรายได้ใหม่ให้กับภาค ซึ่งอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ กระจุกตัวในจังหวัดนครราชสีมา ร้อยละ 96.2 ของภาค ส่วนอุตสาหกรรมสิ่งทอส่วนใหญ่กระจายอยู่ทุกจังหวัด โดยจังหวัดที่มีสัดส่วนมากที่สุด 5 อันดับแรกของภาค ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม นครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานีสำหรับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา อุดรธานีบึงกาฬ และบุรีรัมย์ สำหรับอุตสาหกรรมที่เคยเป็นฐานรายได้เดิมของภาค เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อาทิ อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย จากร้อยละ 3.1 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 ของสาขาอุตสาหกรรมโดยจังหวัดที่มีสัดส่วนมากที่สุด 5 อันดับแรกของภาค ได้แก่ ขอนแก่น สุรินทร์ นครราชสีมา อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด ส่วนอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน (เอทานอล) ปัจจุบันมีผู้ประกอบการเปิดดำเนินการแล้ว 8 ราย ปริมาณการผลิต เฉลี่ย 2.3 ล้านลิตรต่อวัน หรือร้อยละ 38.5 ของการผลิตรวมทั้งประเทศ

2) การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม ที่อยู่ภายใต้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ปัจจุบันมี 2 แห่ง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมอุดรธานี โดย กนอ. ได้อนุมัติให้บริษัทเมืองอุตสาหกรรม อุดรธานี จำกัด ดำเนินการ ซึ่งเป็นโครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมสีเขียว ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินการมีพื้นที่

ประมาณ 2,219 ไร่ ในท้องที่ตำบลโนนสูง และตำบลหนองไผ่ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ ยางพาราชั้นปลาย และศูนย์โลจิสติกส์และนิคมอุตสาหกรรมหนองคาย ดำเนินการโดย บริษัทนาคา คลีนเพาเวอร์ จำกัด ปัจจุบันอยู่ระหว่างการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) มีเนื้อที่ประมาณ 2,960 ไร่ ในพื้นที่ตำบลโพนสว่าง อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย รองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ อุตสาหกรรมแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร อาหารและเครื่องดื่ม ชิ้นส่วนยานยนต์ และโลจิสติกส์

4. ประชากรและสังคม

4.1 ประชากร

จำนวนประชากรของภาคมากที่สุดของประเทศ ปี 2560 มีจำนวนประชากร 21.98 ล้านคน หรือร้อยละ 33.20 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจาก 21.69 ล้านคน ในปี 2559 และมีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรในช่วงปี 2555-2550 โดยเฉลี่ยร้อยละ 0.31 ต่ำกว่าประเทศที่มีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 0.54 โดยจังหวัดนครราชสีมา มีประชากรมากที่สุด 2.58 ล้านคน รองลงมา คือ จังหวัดอุบลราชธานี มีประชากร 1.81 ล้านคน และจังหวัดขอนแก่น มีประชากร 1.76 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 12.0 8.5 และ 8.2 ของประชากรภาค ตามลำดับ

4.2 แรงงาน

แรงงานส่วนใหญ่มีความรู้ระดับประถมศึกษา แรงงานระดับอาชีวะมีสัดส่วนน้อยมาก ในปี 2560 มีกำลังแรงงาน 9.63 ล้านคน ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตร ร้อยละ 50.77 ของกำลังแรงงาน ของภาค จำนวนแรงงานที่มีความรู้ระดับประถมลดลง จากร้อยละ 57.8 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 56.48 ในปี 2560 มีความรู้ระดับมัธยมต้น เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 16.02 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 17.9 ในปี 2560 ระดับมัธยมปลาย เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.87 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 11.96 ในปี 2560 แรงงานระดับอาชีวะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 2.07 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 2.09 ในปี 2560 ระดับอุดมศึกษา เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7.05 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 9.56 ในปี 2560

4.3 การศึกษา

สถาบันการศึกษามีทุกระดับ โดยระดับอุดมศึกษามี 53 แห่ง ครอบคลุมเกือบทุกจังหวัด แยกเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ 6 แห่ง เอกชน 10 แห่ง และสถาบันวิทยาลัยชุมชน 7 แห่ง ในจำนวนนี้เป็นสถาบันวิจัย 12 แห่ง ซึ่งมากที่สุดในประเทศ

4.4 สาธารณสุข

มีสถานบริการสาธารณสุขให้บริการครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่ ในปี 2560 มีจำนวนโรงพยาบาลรัฐบาล 323 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) 291 แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) 23 แห่ง โรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) 9 แห่ง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) จำนวน 3,477 แห่ง

5. ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติ

5.1 สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรป่าไม้มีแนวโน้มลดลง ในปี 2560 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีพื้นที่ป่าไม้ จำนวน 15.66 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.9 ของพื้นที่ภาค หรือร้อยละ 15.3 ของพื้นที่ป่าไม้ทั้งประเทศ ในช่วงปี 2556-2560

มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ของภาคลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.24 เนื่องจาก การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้เพื่อ การเกษตรที่เพิ่มมากขึ้น โดยจังหวัดที่มีพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่จังหวัดมากที่สุดได้แก่ จังหวัดมุกดาหาร รองลงมาคือ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดเลย และจังหวัดอุบลราชธานี

5.2 สถานการณ์ด้านภัยพิบัติ

การเกิดไฟป่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในช่วงปี 2556-2560 มีจำนวนการเกิดไฟป่าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.8 โดยปี 2560 เกิดไฟไหม้ป่า จำนวน 878 ครั้ง พื้นที่ถูกไฟไหม้ 9,687 ไร่ ลดลงจาก ปี 2556 ที่มีจำนวน 1,574 ครั้ง และจำนวนพื้นที่ป่าถูกไฟไหม้ 19,622 ไร่ ซึ่งเป็นปีที่เกิดไฟไหม้ป่ามากที่สุด โดยในระหว่างปี 2556-2560 เกิดไฟไหม้ป่าเฉลี่ย 1,268.8 ครั้งต่อปี คิดเป็นพื้นที่ที่ถูกไฟไหม้เฉลี่ย 18,741.2 ไร่ต่อปี

6. สภาวะแวดล้อม

6.1 จุดแข็ง

6.2 จุดอ่อน

6.3 โอกาส

6.4 ภัยคุกคาม

7. ปัญหาและประเด็นท้าทาย

8. แนวคิดและทิศทางการพัฒนา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหาพื้นฐานด้านการขาดแคลนน้ำ ดินคุณภาพต่ำ ประสบอุทกภัยและ ภัยแล้งซ้ำซาก คนมีปัญหาทั้งในด้านความยากจน และมีปัญหาภาวะทุพโภชนาการ แต่มีความพร้อม ด้าน สถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัย ดังนั้น การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” จำเป็นจะต้องแก้ไขปัญหาคือพื้นฐานควบคู่ไปกับการพัฒนาการวิจัยเพื่อใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในภาคให้มีการ เจริญเติบโตได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมทั้งการแสวงหาโอกาสการนำความรู้ ทักษะ เทคโนโลยีและนวัตกรรมจาก ภายนอกมาช่วยขับเคลื่อน โดยการใช้ประโยชน์จากโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับโครงข่ายระบบการคมนาคมขนส่งและพื้นที่เศรษฐกิจหลักของ ประเทศ รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงและข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่ม อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงที่กำลังมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมาเสริมสร้างกิจกรรมการพัฒนาใหม่ ๆ ให้แก่ภาค เพื่อให้มีอัตราการ เติบโตที่สูงเพียงพอต่อการลดความเหลื่อมล้ำกับพื้นที่ส่วนอื่นๆ ของประเทศได้ ในระยะยาว

8.1 เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ : พัฒนาอีสานสู่มิติใหม่ให้เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง”

8.2 วัตถุประสงค์

8.2.1 เพื่อแก้ปัญหาปัจจัยพื้นฐานด้านน้ำและดิน ให้เอื้อต่อการประกอบอาชีพ การดำรงชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจของภาค

8.2.2 เพื่อดูแลช่วยเหลือคนจน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี พึ่งพาตนเอง พึ่งพาครอบครัว และพึ่งพากันในชุมชนได้

8.2.3 เพื่อยกระดับการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่มโดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สนับสนุนให้การเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคไม่ต่ำกว่าระดับประเทศ

8.2.4 เพื่อเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของระบบเศรษฐกิจภาคเข้ากับระบบเศรษฐกิจของประเทศ และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

8.2.5 เพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง และมีบทบาทสนับสนุนประเทศเป็นศูนย์กลางภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

8.3 เป้าหมาย

8.3.1 อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือขยายตัวเพิ่มขึ้น

8.3.2 สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือลดลง

8.4 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	ค่าฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		2562	2563	2564	2565	2562-2565
อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	892,676 ล้านบาท (ปี 2559)	ขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.5	ขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.5	ขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.5	ขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.5	ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.5 ต่อปี
สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ในการกระจายรายได้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	0.446 (ปี 2560)	ลดลงต่ำกว่า 0.446	ลดลงต่ำกว่า 0.446	ลดลงต่ำกว่า 0.446	ลดลงต่ำกว่า 0.446	ลดลงต่ำกว่า 0.446

8.5.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

8.5.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 แก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

8.5.3 ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับ การแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8.5.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ

8.5.5 ยุทธศาสตร์ที่ 5 ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลางและพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (EEC) เพื่อพัฒนาเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆ ของภาค

8.5.6 ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียงเศรษฐกิจ

แผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565) ฉบับทบทวน ปงบประมาณ พ.ศ. 2565

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

“เมืองน่าอยู่ทันสมัย ประตุสู่การคาคารลงทุน ท่องเที่ยวหลายมิติ เกษตรสู่สากล”

วิสัยทัศน์	ความหมาย
เมืองน่าอยู่ทันสมัย	- การพัฒนาเมืองใหม่ระบบ ระเบียบ วินัย มีการวางผังเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ ระบบขนส่งมวลชนภายในจังหวัดให้ทันสมัยเป็นเมืองอัจฉริยะ เพื่อสามารถเชื่อมโยงกับการคมนาคมหลักทั้งทางอากาศ ทางรถไฟ และทางถนน คุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ การศึกษา การสาธารณสุข และในด้านวัฒนธรรมประเพณี อันดีงามการเสริมสร้าง ความมั่นคง และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ทั้งจากปัญหาอาชญากรรม อุบัติภัย/ภัยธรรมชาติ ยาเสพติดฯ การแก้ปัญหา และการดูแลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาปรับปรุง และเสริมสร้างระบบ สาธารณูปโภค (เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์) ไคร่ครอบคลุมพื้นที่
ประตุสู่การคาคารลงทุน	- การส่งเสริมการค้าขายแดน การเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนในภูมิภาค และเมืองที่มีการเจริญเติบโตทางการค้าการลงทุน มีเส้นทางคมนาคมเป็นจุดระบายสินค้าทั้งส่งออกและนำเข้า ที่ส่งเสริมการติดต่อการค้าการลงทุนในภูมิภาคนี้
ท่องเที่ยวหลายมิติ	- การมีการท่องเที่ยวที่หลากหลายและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณี/การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ/การท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นต้น รวมทั้งมีการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวการส่งเสริมและยกระดับศักยภาพของบุคลากรทางการท่องเที่ยว ให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน และสนับสนุนการขยายฐานตลาดนักท่องเที่ยวใหม่
เกษตรสู่สากล	ยกระดับการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อจำหน่ายในระดับสากล โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การสร้างเครือข่ายเกษตรกรในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ด้านการเกษตรเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเกษตร ปลอดภัย ปลอดภัย เศรษฐกิจ เกษตรอินทรีย์มีการเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรกับผู้บริโภคและการตลาดการเพิ่มมูลค่าการผลิต (การแปรรูป)

วัตถุประสงค์

- 1) พัฒนาระบบผังเมือง โครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปโภค ให้มีความทันสมัยรองรับการขยายตัวจากสวนกลางและการใช้ชีวิตของประชาชนในจังหวัดให้มีความมั่นคง ปลอดภัย ในทุกมิติ
- 2) ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ได้มาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
- 3) ส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นเมืองศูนย์กลางการประชุมและทางการค้าการลงทุนในภูมิภาค
- 4) พัฒนาการท่องเที่ยวบนฐานวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของชุมชน และยกระดับคุณภาพของบุคลากรทางการท่องเที่ยว
- 5) ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อสร้างรายได้และมูลค่าเพิ่ม
- 6) ความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การค้าการลงทุน อาชีพ ฯลฯ
- 7) การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม
- 8) ส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart City)

เป้าหมายการพัฒนา

- 1) จังหวัดอุบลราชธานี มีโครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณูปโภคที่มีคุณภาพและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 2) ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาศักยภาพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- 3) การขยายตัวด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การค้าการลงทุน การบริการ เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมในทุกด้านมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและกระจายสู่ประชาชนทุกระดับ การเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร GPP ของจังหวัดอุบลราชธานีเพิ่มขึ้น
- 4) เมืองแห่งโอกาสในทุกด้าน (การศึกษา, สาธารณสุข, กีฬา, ท่องเที่ยว, การค้าการลงทุนวัฒนธรรม ฯลฯ)
- 5) เมืองแห่งการค้าขายแดน (Logistics)
- 6) เมืองแห่งเกษตรอินทรีย์
- 7) พัฒนาระบบเทคโนโลยีเมือง (Smart City)
- 8) เมืองแห่งศูนย์กลางทางการประชุม (MICE City)
- 9) เมืองแห่งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 10) พลังงานทางเลือกจากขยะมูลฝอย หรือพลังงานทดแทน
- 11) เมืองแห่ง Sport City

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

- 1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีร้อยละ 1.5 ต่อปี เป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 7.5
- 2) ร้อยละของรายได้ต่อหัวของประชากร (Per Capita :GPP) ในพื้นที่เพิ่มขึ้นเป้าหมายร้อยละ 2.5 ต่อปี
- 3) ร้อยละของผลคะแนนการสอบในแต่ละระดับชั้น เฉลี่ยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1 ต่อปี เป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 55
- 4) สถิติอาชญากรรมลดลง ร้อยละ 25 ต่อปี

ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดอุบลราชธานี ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาจังหวัดไว้ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาเมืองนำอยู่ทันสมัยให้เป็นเมืองอัจฉริยะ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การส่งเสริมการค้าและการลงทุน

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การยกระดับการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรสู่สากล

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การสร้างความมั่นคงของชาติและความปลอดภัยของประชาชน

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาเมืองนำอยู่ทันสมัยให้เป็นเมืองอัจฉริยะ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน

1) วัตถุประสงค์

- 1) การสร้างเสริมพลเมืองใหม่สุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี
- 2) การพัฒนาและยกระดับคุณภาพทางการศึกษาทุกระดับให้ได้มาตรฐาน
- 3) ระบบสาธารณสุขป็นอกพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพียงพอ ทันสมัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
- 4) พัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2) เป้าหมายและตัวชี้วัด

- 1) ร้อยละผู้ป่วยโรคเบาหวานรายใหม่ ไม่เกินร้อยละ 5 ต่อปี (ของผู้ป่วยที่มาตรวจรักษาพยาบาลทั้งจังหวัด)
  - 2) ร้อยละที่ลดลงของจำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. ร้อยละ 25 ต่อปี
  - 3) ร้อยละของรายได้ต่อหัวของประชากร (Per Capita: GPP) ในพื้นที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.5 ต่อปี
  - 4) ร้อยละของผลคะแนนการสอบในแต่ละระดับชั้น เฉลี่ยทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
  - 5) ร้อยละผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานของผู้เรียนสูงขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ร้อยละ 5 ต่อปี
- เป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 25
- 6) ร้อยละของระยะทางเส้นทางคมนาคมที่ได้รับการยกระดับมาตรฐานทางที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3 ต่อปี เป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 15
  - 7) ร้อยละของปริมาณขยะมูลฝอยและขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 60 ต่อปี
  - 8) ร้อยละของการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียน พลังงานทดแทน พลังงานแสงอาทิตย์ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3 ต่อปี เป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 15

3) แนวทางการพัฒนา

- 1) พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ทุกกลุ่มวัย
- 2) พัฒนาระบบบริการสุขภาพเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของบุคคลด้านต่างๆ ในทุกช่วงวัย
- 3) พัฒนาระบบผังเมืองโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณสุขป็นอกใหม่มีความทันสมัยและปลอดภัย

- 4) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา เพื่อรองรับการเข้าสู่ Thailand 4.0
- 5) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ พลังงาน และสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อเมืองน่าอยู่ทันสมัย
- 6) สร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- 7) สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพเพื่อการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นของประชากรในจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การส่งเสริมการค้าและการลงทุน

1) วัตถุประสงค์

- 1) ส่งเสริมการผลิตและกระจายสินค้าเพื่อเป็นศูนย์กลางทางการค้า การลงทุนในภูมิภาค
- 2) เชื่อมโยงการค้าการลงทุนในแถบประเทศอินโดจีน
- 3) ส่งเสริมผู้ประกอบการ/วิสาหกิจ ใหม่ศักยภาพด้านการผลิต การค้า การลงทุนเพิ่มขึ้น

2) เป้าหมายและตัวชี้วัด

- 1) มูลค่าการลงทุนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.5 ต่อปี เป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 2.5
- 2) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น เป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 4
- 3) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าสินค้าและบริการของจังหวัด ร้อยละ 0.7 ต่อปี เป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 3.5

3) แนวทางการพัฒนา

- 1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบการให้บริการโลจิสติกส์ (Logistics) เพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุน
- 2) พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการค้า การลงทุน เพื่อสร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 3) ยกระดับการผลิตสินค้า และบริการให้ได้มาตรฐาน
- 4) ส่งเสริมการเปิดตลาด และพัฒนาความร่วมมือทางการค้า การลงทุน ทั้งในและต่างประเทศ
- 5) พัฒนาและยกระดับด้านการค้าชายแดนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนและผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ

1) วัตถุประสงค์ การส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณี และธรรมชาติ ให้ความสำคัญยั่งยืน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติตลอดทั้งปี

2) เป้าหมายและตัวชี้วัด

- 1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว ร้อยละ 5 ต่อปี ค่าเป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 25
- 2) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว ร้อยละ 4 ต่อปี ค่าเป้าหมายรวม 5 ปี ร้อยละ 20
- 3) จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาให้ได้มาตรฐาน จำนวน 2 แห่งต่อปี เป้าหมาย 5 ปี จำนวน 10 แห่ง

3) แนวทางการพัฒนา

- 1) พัฒนากิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวใหม่มีคุณภาพและความหลากหลาย
- 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการให้บริการโลจิสติกส์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยว
- 3) ยกระดับการผลิตสินค้า การบริการและการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อสร้างโอกาส และเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน
- 4) พัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

5) ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และขยายฐานการตลาดเพื่อพัฒนาความร่วมมือทางการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

6) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

7) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การยกระดับการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรสู่สากล

1) วัตถุประสงค์

1) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการผลิตของสินค้าเกษตร

2) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรด้วยการผลิตและการแปรรูปใหม่มีมาตรฐานโดยใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่

3) เกษตรกรมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนบนพื้นฐานของความพอเพียง

2) เป้าหมายและตัวชี้วัด

1) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 3 ต่อปี เป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 15

2) ร้อยละของครัวเรือนเกษตรกรที่น้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเกษตร ร้อยละ 15 ต่อปี

เป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 75

3) ร้อยละเกษตรกรที่ผ่านเกณฑ์ Smart Farmer (เกษตรกรปราดเปรื่อง) เป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 40

3) แนวทางการพัฒนา

1) เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรทั้งด้านปริมาณและคุณภาพด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมพร้อมกับเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์

2) พัฒนา/ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและการแปรรูปให้ได้คุณภาพมาตรฐานสากลเพื่อการส่งออก

3) พัฒนา/ส่งเสริมศักยภาพเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องด้านการเกษตร

4) ส่งเสริมเกษตรกรให้พัฒนาตนเองโดยใช้หลักแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5) เพิ่มศักยภาพเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องด้านการเกษตรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer)

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 การรักษาความมั่นคงของชาติและความปลอดภัยของประชาชน

1) วัตถุประสงค์

1) พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และสร้างความปรองดอง สมานฉันท์

2) ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เสมอภาค เป็นธรรม

3) พื้นที่ชายแดนมีความมั่นคงและมีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

4) สร้างความสอดคล้องด้านความมั่นคงให้สนับสนุนเศรษฐกิจและสังคมใหม่มีความเข้มแข็ง

2) เป้าหมายและตัวชี้วัด

1) สถิติอาชญากรรมลดลง ร้อยละ 25 ต่อปี เป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 125

2) สถิติของการจับกุมคดียาเสพติดเพิ่มขึ้น ร้อยละ 6 ต่อปี เป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 30

3) จำนวนกิจกรรมเพื่อพิทักษ์ รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์และการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในพื้นที่ ประสบความสำเร็จ ร้อยละ 100

- 4) จำนวนครั้งในการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความมั่นคงและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านไม่น้อยกว่า 25 ครั้งต่อปี
- 5) จำนวนความตกลงทางเศรษฐกิจตามกรอบความร่วมมือความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสังคม ร้อยละ 5 ต่อปี เป้าหมาย 5 ปี ร้อยละ 25

3) แนวทางการพัฒนา

- 1) รักษาความสงบเรียบร้อยสร้างเสริมความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่และตามแนวชายแดน
- 2) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาข้ามชาติ ทั้งด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม กับประเทศเพื่อนบ้าน
- 3) ส่งเสริมความร่วมมือและการจัดระเบียบในสังคม/ชุมชนต่างๆ ให้มีความเข้มแข็งทั้งใน ด้านการดำรงชีวิต และด้านเศรษฐกิจ

2. ยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารสวนจังหวัดอุบลราชธานี

2.1 วิสัยทัศน์

“เป็นกลไกขับเคลื่อนท้องถิ่น ให้พัฒนาอย่างยั่งยืน”

2.2 ยุทธศาสตร์

- 1) การบริหารจัดการทรัพยากรขององค์การบริหารสวนจังหวัด
- 2) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของท้องถิ่น
- 3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- 4) การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต
- 5) การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

2.3 เป้าประสงค์

- 1) ประชาชนพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารสวนจังหวัด
- 2) องค์การบริหารสวนจังหวัดจัดการศึกษามีคุณภาพ
- 3) ประชาชนมีองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ
- 4) ประชาชนเดินทางสัญจรไปมาได้สะดวก มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 5) ประชาชนมีน้ำต้นทุนเพื่อการเกษตรกรรม
- 6) จัดกิจกรรม/สถานที่บริการประชาชนด้านการกีฬาและนันทนาการ
- 7) จัดกิจกรรมด้านการสาธารณสุขบริการประชาชน
- 8) ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ด้อยประสพสาธารณสุขได้รับการสงเคราะห์
- 9) ประชาชนมีองค์ความรู้และมีส่วนร่วมด้านการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย
- 10) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบำรุงรักษา
- 11) ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟู และเผยแพร่

- 12) ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยจากการใช้บริการสถานีขนส่งผู้โดยสาร
- 13) ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็วและปลอดภัยจากการใช้บริการศูนย์และจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
- 14) ประชาชนพึงพอใจในการจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

2.4 ตัวชี้วัด

- 1) ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี
- 2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี จัดการศึกษาผ่านเกณฑ์มาตรฐาน
- 3) ผู้เข้าร่วมโครงการผ่านเกณฑ์การประเมิน
- 4) ประชาชนพึงพอใจในการสัญจร
- 5) ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ต่อการบริหารจัดการน้ำ
- 6) ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาและส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ
- 7) ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อการดำเนินงานด้านพัฒนาการสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม
- 8) ระดับความพึงพอใจของผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ผู้ประสบสาธารณภัย ที่ได้รับการสงเคราะห์
- 9) ผู้เข้าร่วมโครงการด้านการส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพ ผ่านเกณฑ์การประเมิน
- 10) ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 11) ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ต่อการอนุรักษ์ขนฟูและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 12) ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่ใช้บริการสถานีขนส่งผู้โดยสารโดยสาร
- 13) ระดับความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้บริการศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
- 14) ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อการดำเนินงานด้านส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี

2.5 ค่าเป้าหมาย

- 1) ร้อยละ 90 (เพิ่มขึ้นปละ 2 เกณฑ์)
- 2) ร้อยละ 60 (เพิ่มขึ้นปละ 5%)
- 3) ร้อยละ 75 (เพิ่มขึ้นปละ 1%)
- 4) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 (เพิ่มขึ้นปละ 1%)
- 5) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 (เพิ่มขึ้นปละ 1%)
- 6) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 (เพิ่มขึ้นปละ 1%)
- 7) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 (เพิ่มขึ้นปละ 1%)
- 8) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 (เพิ่มขึ้นปละ 1%)
- 9) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 (เพิ่มขึ้นปละ 1%)
- 10) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 (เพิ่มขึ้นปละ 1%)

- 11) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 (เพิ่มขึ้นปละ 1%)
- 12) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 86 (เพิ่มขึ้นปละ 1%)
- 13) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 86 (เพิ่มขึ้นปละ 1%)
- 14) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 (เพิ่มขึ้นปละ 1%)

2.6 กลยุทธ์

1. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรขององค์การบริหารสวนจังหวัด

- 1) สร้างระบบการบริหารจัดการที่ดี
- 2) พัฒนาระบบการบริหารงานคลัง
- 3) พัฒนาทักษะและศักยภาพของบุคลากร
- 4) พัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชน

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของท้องถิ่น

- 1) พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน
- 2) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3) พัฒนาอาคารสถานที่ สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 4) พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษา
- 5) พัฒนาองค์ความรู้และทักษะของประชาชน

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- 1) พัฒนาระบบคมนาคมและขนส่งตามภารกิจถ่ายโอน
- 2) พัฒนาระบบคมนาคมและขนส่งตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์การบริหารสวนจังหวัดอุบลราชธานี
- 3) เสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาระบบคมนาคมและขนส่ง
- 4) บริหารจัดการน้ำเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

- 1) พัฒนาและส่งเสริมการกีฬา
- 2) พัฒนาการสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม
- 3) ส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 4) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5) อนุรักษ์พันธุและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

5. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

- 1) ส่งเสริมการลงทุนและการพาณิชยกรรม
- 2) บริหารจัดการการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด

5.1 วิสัยทัศน์

“ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนเข้มแข็ง เป็นประตูการค้าการท่องเที่ยวการเกษตรมีศักยภาพมีการพัฒนาอย่างสมดุล ยั่งยืน ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

- 1) พัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ได้มาตรฐานบริการประชาชน
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอาชีพแก่ประชาชน
- 3) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในระดับท้องถิ่น
- 4) ส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง
- 5) ส่งเสริมและพัฒนาระบบการป้องกัน การดูแล และการรักษาสุขภาพ แก่ประชาชน
- 6) ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักสิทธิ หน้าที่ ตามกฎหมาย ในระบอบประชาธิปไตย
- 7) ส่งเสริมและบูรณาการระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 8) ส่งเสริมระบบการตรวจสอบการทำงานภาครัฐโดยภาคประชาชน
- 9) ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วน
- 10) ส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
- 11) บริหารจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัด
- 12) ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและการพาณิชย์กรรม
- 13) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
- 14) จัดให้มีระบบบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะ
- 15) อนุรักษ์พันธุ และเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 16) บริหารจัดการทรัพยากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

- 1) ระบบโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน
- 2) ประชาชนมีความรู้ด้านการประกอบอาชีพ ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานภูมิปัญญาสมัยใหม่
- 3) โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับบริบทวิถีชีวิตของท้องถิ่น
- 4) ครอบครัวอบอุ่นชุมชนเข้มแข็ง
- 5) ประชาชนมีความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพเบื้องต้นและการป้องกันโรคอย่างเป็นระบบ
- 6) ประชาชนมีความรู้ปรัชญาอุดมการณ์ สิทธิและหน้าที่ของตนเองในระบอบประชาธิปไตย
- 7) ศูนย์ประสานงานและบูรณาการข้อมูล ทรัพยากร ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 8) ความเข้มแข็งของภาคประชาสังคมและกระบวนการเรียนรู้ขององค์กรภาคประชาชน
- 9) ระบบการทำงานที่สนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 10) ชุมชนมีกระบวนการเรียนรู้ มีส่วนร่วม ในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นทุกระดับชั้น

- 11) ศูนย์บูรณาการข้อมูลการท่องเที่ยวที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน
- 12) อุตสาหกรรมขนาดเล็ก กลุ่มอาชีพ ได้รับการส่งเสริมแบบครบวงจร (ความรู้การผลิตการบริหารการตลาด) ในการกำหนดทิศทางการจัดการทุกชั้นตอน
- 13) ประชาชนมีองค์ความรู้ในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เกิดความตระหนักในการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการจัดการทุกชั้นตอน
- 14) ความเป็นระบบของข้อมูลเป็นพื้นที่สาธารณะผู้รับผิดชอบและการใช้สอยร่วมกันของประชาชน
- 15) มีการจัดระบบการเรียนรู้เผยแพร่สื่อบทและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 16) บริหารจัดการทรัพยากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- แนวทางที่ 1 วางผังเมืองรองรับการขยายตัวของชุมชน
- แนวทางที่ 2 พัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งที่ได้มาตรฐาน
- แนวทางที่ 3 พัฒนาระบบชลประทานให้ทั่วถึงและเพียงพอ
- แนวทางที่ 4 ขยายเขตการบริการไฟฟ้า ประปา รองรับการพัฒนาขยายตัวของชุมชน
- แนวทางที่ 5 พัฒนาระบบระบายน้ำที่ได้มาตรฐานและทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมคุณภาพชีวิต

- แนวทางที่ 1 ส่งเสริมการผลิตพืชและสัตว์เศรษฐกิจของจังหวัด
- แนวทางที่ 2 ส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมแก่ประชาชน
- แนวทางที่ 3 ส่งเสริมการป้องกัน ดูแล และรักษา สุขภาพประชาชน
- แนวทางที่ 4 ส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง
- แนวทางที่ 5 ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในระดับท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

- แนวทางที่ 1 บูรณาการการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อยของทุกภาคส่วน
- แนวทางที่ 2 เสริมสร้างองค์ความรู้ประชาธิปไตย สิทธิ หน้าที่ และกฎหมาย แก่ประชาชน
- แนวทางที่ 3 ส่งเสริมและบูรณาการระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัด
- แนวทางที่ 4 ส่งเสริมระบบการตรวจสอบการทำงานภาครัฐโดยประชาชน
- แนวทางที่ 5 ส่งเสริมการรวมกลุ่มภาคประชาชนให้เข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

- แนวทางที่ 1 ส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่
- แนวทางที่ 2 พัฒนาศักยภาพด้านการบริการแก่นักท่องเที่ยว

แนวทางที่ 3 อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวของสวนรวม

แนวทางที่ 4 สร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว

แนวทางที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการในแหล่งท่องเที่ยวใหม่มีคุณภาพ

แนวทางที่ 6 ส่งเสริมการลงทุนและการพาณิชย์กรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางที่ 1 บริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ ดินและน้ำ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

แนวทางที่ 2 พัฒนาระบบการกำจัดขยะและน้ำเสียให้ถูกสุขลักษณะโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

แนวทางที่ 3 ส่งเสริมให้ชุมชนปลอดมลภาวะ

แนวทางที่ 4 จัดให้มีระบบบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

แนวทางที่ 1 อนุรักษ์ ฟื้นฟู ส่งเสริม และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

แนวทางที่ 2 จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้และการอนุรักษ์ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

แนวทางที่ 3 จัดให้มีศูนย์การเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางที่ 1 พัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางที่ 2 พัฒนาระบบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางที่ 3 พัฒนาเครื่องมือ เครื่องมือ เครื่องจักรกลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารงานเชิงบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการทรัพยากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ยุทธศาสตร์	ความเชื่อมโยง
1) ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัด อุบลราชธานี	ยุทธศาสตร์ที่ 1 -การบริหารจัดการทรัพยากรขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัด
2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด	ยุทธศาสตร์ที่ 7 -การบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
3) แผนพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี 5 ปี (พ.ศ. 2561 -2565) ฉบับทบทวน ปงบประมาณ พ.ศ. 2565	ประเด็นการพัฒนาที่ 1 -การพัฒนาเมืองนำอยู่ทันสมัยให้เป็นเมืองอัจฉริยะ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน

4) แผนพัฒนาภูมิภาคจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง2(พ.ศ. 2561 -2565)	-
5) แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12(พ.ศ. 2560 -2564)	-
6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564)	ยุทธศาสตร์ที่6 -การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย
7) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	ยุทธศาสตร์ที่6 - การปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ ภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์	ความเชื่อมโยง
1) ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัด อุบลราชธานี	ยุทธศาสตร์ที่ 1 -การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของท้องถิ่น
2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด	ยุทธศาสตร์ที่ 2 -การส่งเสริมคุณภาพชีวิต
3) แผนพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี5 ป (พ.ศ. 2561 -2565)	ประเด็นการพัฒนาที่ 1 -การพัฒนาเมืองนำอยู่ทันสมัยให้เป็นเมืองอัจฉริยะ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน
4) แผนพัฒนาภูมิภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง2 (พ.ศ. 2561 -2565)	ประเด็นการพัฒนาที่ 2 -การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างโอกาสและความ เสมอภาคทางสังคม
5) แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12(พ.ศ. 2560 -2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 -การแก้ปัญหาความยากจน และพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 -การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
7) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	ยุทธศาสตร์ที่ 3 -การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 4 -การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์	ความเชื่อมโยง
1) ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัด อุบลราชธานี	ยุทธศาสตร์ที่ 3 -การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด	ยุทธศาสตร์ที่ 1 -การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
3) แผนพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี 5 ปี (พ.ศ. 2561 -2565)	ประเด็นการพัฒนาที่ 1 -การพัฒนาเมืองนาอยู่ทันสมัยให้เป็นเมืองอัจฉริยะ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน
4) แผนพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (พ.ศ. 2561 -2565)	ประเด็นการพัฒนาที่ 1 -การส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ การค้าการลงทุน และ การท่องเที่ยว
5) แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12(พ.ศ. 2560 -2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 - บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 5 -การใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่ง ที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลางและพื้นที่ ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียง(EEC) เพื่อพัฒนา เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆของภาค
6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 7 -การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์
7) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	ยุทธศาสตร์ที่ 2 -การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต

ยุทธศาสตร์	ความเชื่อมโยง
1) ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัด อุบลราชธานี	ยุทธศาสตร์ที่ 4 -การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต
2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด	ยุทธศาสตร์ที่ 2 -การส่งเสริมคุณภาพชีวิต ยุทธศาสตร์ที่ 3 -การจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษา

	<p>ความสงบเรียบร้อย</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 5</p> <p>-การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 6</p> <p>-การบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น</p>
<p>3) แผนพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี 5 ปี</p> <p>(พ.ศ. 2561 -2565)</p>	<p>ประเด็นการพัฒนาที่ 1</p> <p>-การพัฒนาเมืองนาอยู่ทันสมัยให้เป็นเมืองอัจฉริยะ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน</p> <p>ประเด็นการพัฒนาที่ 5</p> <p>-การสร้างความมั่นคงของชาติและความปลอดภัยของประชาชน</p>
<p>4) แผนพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2</p> <p>(พ.ศ. 2561 -2565)</p>	<p>ประเด็นการพัฒนาที่ 2</p> <p>-การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม</p> <p>ประเด็นการพัฒนาที่ 3</p> <p>-การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>ประเด็นการพัฒนาที่ 4</p> <p>-การเสริมสร้างความมั่นคง</p>
<p>5) แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p> <p>ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p> <p>ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564)</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 2</p> <p>-แก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม</p>
<p>6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p> <p>ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564)</p>	<p>ยุทธศาสตร์ที่ 1</p> <p>-การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 2</p> <p>-การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 4</p> <p>-การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ 5</p> <p>-การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง และยั่งยืน</p>

7) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	ยุทธศาสตร์ที่ 1 -ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ที่ 3 -การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 4 -การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 5 -การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
-------------------------	--

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์	ความเชื่อมโยง
1) ยุทธศาสตร์รองการบริหารสวนจังหวัดอุบลราชธานี	ยุทธศาสตร์ที่ 5 -การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว
2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด	ยุทธศาสตร์ที่ 4 -การวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว
3) แผนพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานี 5 ปี (พ.ศ. 2561 -2565)	ประเด็นการพัฒนาที่ 2 -การส่งเสริมการค้าและการลงทุน ประเด็นการพัฒนาที่ 3 -การส่งเสริมและพัฒนากิจการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ
4) แผนพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง+ 2 (พ.ศ. 2561 -2565)	ประเด็นการพัฒนาที่ 1 -การส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ การค้าการลงทุน และการท่องเที่ยว
5) แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12(พ.ศ. 2560 -2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ
6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 -การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
7) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	ยุทธศาสตร์ที่ 2 -การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

2. ยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลภูจ้องน้อย

2.1 วิสัยทัศน์

เทศบาลตำบลภูจ้องน้อย ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เพื่อแสดงสถานการณ์ในอนาคต ซึ่งเป็จุดมุ่งหมายความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้า ซึ่งจะสามารถสะท้อนถึงสภาพการณ์ของท้องถิ่นในอนาคตอย่างรอบด้าน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์คาดหวังที่จะให้เกิดขึ้นในอนาคต ดังนี้

“ตำบลน่าอยู่ เฟื่องฟูเกษตรกรรม นำประชามีส่วนร่วม ส่งเสริมการศึกษา พัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต”

พันธกิจ

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางและทางบก
2. จัดให้มีและบำรุงรักษาไฟฟ้าและไฟฟ้าสาธารณะ
3. จัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้และน้ำเพื่อการเกษตร
4. ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารการเมืองการปกครอง
5. ปรับปรุงและพัฒนาาระบบการศึกษา
6. ปรับปรุงและพัฒนาการบริการสาธารณสุข
7. อนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน
8. จัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
9. บำรุงและส่งเสริมอาชีพราษฎรและพัฒนาค้าตามแนวชายแดน ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์และการเกษตรอย่างพอเพียง
10. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชนให้มีความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้
11. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

2.2 ยุทธศาสตร์

คณะกรรมการพัฒนาเทศบาลร่วมกับประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดยุทธศาสตร์ของเทศบาล 5 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- แนวทางที่ 1 การพัฒนางานด้านเส้นทางคมนาคมและวางระบายน้ำ
- แนวทางที่ 2 การพัฒนางานด้านการขยายเขตไฟฟ้าและไฟฟ้าสาธารณะ
- แนวทางที่ 3 การพัฒนางานด้านการขยายเขตและปรับปรุงระบบประปา
- แนวทางที่ 4 การพัฒนางานด้านการผังเมืองและการควบคุมอาคาร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

- แนวทางที่ 1 การพัฒนางานด้านการส่งเสริมและการพัฒนาอาชีพ
- แนวทางที่ 2 การพัฒนางานด้านสาธารณสุข
- แนวทางที่ 3 การพัฒนางานด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยและการรักษาความสงบเรียบร้อย
- แนวทางที่ 4 การพัฒนางานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

แนวทางที่ 5 การพัฒนางานด้านการสวัสดิการสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาด้านการศึกษา กีฬา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

แนวทางที่ 1 การพัฒนางานด้านการศึกษา

แนวทางที่ 2 การพัฒนางานด้านกีฬาและนันทนาการ

แนวทางที่ 3 การพัฒนางานด้านส่งเสริม อนุรักษ์ ฟื้นฟูและเผยแพร่ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาด้านการส่งเสริม พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางที่ 1 การพัฒนางานด้านการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

แนวทางที่ 2 การพัฒนางานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาด้านการพัฒนาระบบบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

แนวทางที่ 1 การพัฒนางานด้านบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวทางที่ 2 การพัฒนางานด้านสิ่งปลูกสร้าง วัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือและเครื่องจักรกลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 เป้าประสงค์

1. ระบบการคมนาคมขนส่ง มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน และเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน
2. เศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการพัฒนาอาชีพประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
3. การจัดการด้านสวัสดิการสังคม การศึกษา กีฬา นันทนาการ สาธารณสุขมีประสิทธิภาพ

ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4. การบริหารงานและการปฏิบัติงานของ เทศบาล มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมและความร่วมมือทุกภาคส่วนในการพัฒนาท้องถิ่น

5. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลรักษาประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟู

2.4 ตัวชี้วัด

1. จำนวนเส้นทางคมนาคม ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น
2. ร้อยละของอุบัติเหตุลดลง
3. จำนวนปริมาณการขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้าเพิ่มขึ้น
4. จำนวนปริมาณการขยายเขตประปาให้ครบทุกครัวเรือน
5. จำนวนการก่อสร้างฝายน้ำล้น ท่อเหลี่ยม และบ่อบาดาล เพิ่มขึ้น
6. ร้อยละความพึงพอใจของประชาชน
7. จำนวนประชาชนที่นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประกอบใช้ในการดำเนินชีวิต
8. จำนวนครัวเรือนและกลุ่มอาชีพที่มีทักษะในการประกอบอาชีพ
9. ร้อยละของความพึงพอใจของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม
10. ร้อยละของผู้ที่ได้รับการศึกษาและศึกษาเพิ่มขึ้น

11. จำนวนผู้ที่มีสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตดี
12. จำนวนประชาชนผู้ที่ได้รับส่งเสริมด้านสวัสดิการชุมชน
13. จำนวนสถานที่ที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาฟื้นฟู
14. จำนวนของกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุด
15. จำนวนปริมาณขยะมูลฝอยที่มีปริมาณลดน้อยลง
16. จำนวนผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรม
17. จำนวนบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ
18. กิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการบริการประชาชนสู่มาตรฐาน
19. กิจกรรมที่พัฒนาและจัดระเบียบของชุมชนและสังคม
20. จำนวนประชาชนที่ชำระภาษีท้องถิ่น

2.5 ค่าเป้าหมาย

1. การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยมุ่งสร้างและบูรณะถนนแหล่งน้ำ และสาธารณสุขปโภค สาธารณูปโภค สาธารณูปการ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน
2. ส่งเสริมการเกษตรและสร้างอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. พัฒนาส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ พัฒนาส่งเสริม สนับสนุนการบริการสาธารณสุขของหมู่บ้านและส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ ผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส ให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนมีความสามัคคี ประองตองสมานฉันท์ เพื่อความมั่นคงของชาติ
4. พัฒนาศักยภาพบุคลากรขีดความสามารถในการให้บริการประชาชนและการปฏิบัติงานและพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ และสถานที่ในการปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรให้พร้อมบริการประชาชน
5. ส่งเสริมสนับสนุนงานศาสนา วัฒนธรรม และนันทนาการ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.6 กลยุทธ์

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของเทศบาลตำบลภูจองนายอยจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวางบทบาทการพัฒนาเทศบาลตำบลภูจองนายอย ในอนาคตอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาชน รวมทั้งสอดคล้องกับศักยภาพและบทบาทหน้าที่ของเทศบาลตำบลภูจองนายอย เพื่อที่จะให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด ดังนั้นจึงได้กำหนดกลยุทธ์ ดังนี้

1. การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและพัฒนาด้านสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการ
2. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค และทำการเกษตรส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชน
3. ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการศึกษา สาธารณสุข และการกีฬา
4. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส

5. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น และสร้างเครือข่ายประชาธิปไตย
6. อนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสานศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
7. ส่งเสริมให้ประชาชนนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

2.7 จุดยืนทางยุทธศาสตร์

1. พัฒนาชุมชนให้น่าอยู่มีความปลอดภัย โดยได้รับบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานจำเป็นเพื่อความสะดวก รวดเร็ว และรองรับการขยายตัวของชุมชนและเศรษฐกิจ
2. พัฒนาระบบการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมสำคัญทางศาสนา อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป
3. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคนและความเข้มแข็งของชุมชนในการพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. กำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและมลภาวะสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างมีระบบและมีความยั่งยืน
5. เทศบาลมีการบริหารจัดการภาครัฐที่ดีและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

2.8 ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวมของเทศบาลตำบลภูจองนายอย มุ่งพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การพัฒนาด้านการศึกษา กีฬา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาด้านการส่งเสริม พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาด้านการพัฒนาระบบบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

3. การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

3.1 การวิเคราะห์กรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป็นการวิเคราะห์ด้วยระบบ Swot Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพการพัฒนาท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นองค์หลักในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อค้นหาจุดแข็งจุดอ่อนโอกาสและอุปสรรคที่อาจส่งผลต่อการดำเนินงานประเด็นที่ต้องมีการวิเคราะห์ได้แก่ จุดแข็ง (S-Strength), จุดอ่อน W-(Weakness), โอกาส (O-Opportunity), อุปสรรค (T-Threat)

จุดแข็ง (Strengths)

ระบบการบริหาร

- มีการจัดโครงสร้างภายในมีความเหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจ
- มีการมอบอำนาจหรือมอบหมายงานหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน
- ยึดหลักการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในรูปแบบประชาคมและการประชุมวางแผนเตรียมงาน

ระบบข้อมูลข่าวสาร

- มีระบบสื่อสารและระบบสารสนเทศเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมสำหรับการใช้การเชื่อมโยงข้อมูลกับเครือข่ายกับกลุ่ม องค์กร สถานศึกษาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ สามารถนำระบบข้อมูลมาพัฒนาโครงการ แผนงาน แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้

อัตรากำลังพนักงานเทศบาล พนักงานจ้าง

- บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในระดับดี ได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามหลักสูตรที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดอย่างต่อเนื่อง มีแผนอัตรากำลังบุคลากรที่เหมาะสมกับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่

การเงินงบประมาณ

- มีการพัฒนาการจัดเก็บรายได้โดยปรับปรุงระบบวิธีการ การจัดเก็บภาษีค่าธรรมเนียมต่างๆ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- เป็นพื้นที่ ที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ สวยงามและมีป่าไม้มานานาชนิด
- มีน้ำตกห้วยหลวง(น้ำตกถ้ำบักเตว) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม และเป็นที่พักของนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป
- มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ลำห้วย หนองและคลองส่งน้ำตลอดปี

จุดอ่อน (Weaknesses)

ระบบการบริหาร

- กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติสับสนขาดความชัดเจน

ระบบข้อมูล

- ระบบข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน หรือไม่ครบถ้วนครอบคลุมทุกด้าน

โอกาส (Opportunity)

- เป็นพื้นที่ ที่มีทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งทำมาหากินและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เหมาะแก่การส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรและจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าทางการเกษตร
- เป็นพื้นที่ ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามและมีน้ำตกห้วยหลวง(น้ำตกถ้ำบักเตว) ที่สวยงามและเป็นที่พักของนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป เหมาะแก่การพัฒนาและส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว
- เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ลำห้วย หนอง คลองส่งน้ำและมีน้ำตลอดปีเหมาะที่จะได้รับการพัฒนาและส่งเสริมความรู้ด้านการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิตและพัฒนาทางการเกษตร
- เป็นพื้นที่ ที่มีผลผลิตทางการเกษตรมากเหมาะแก่การจัดตั้งศูนย์รับซื้อสินค้าทางการเกษตร

อุปสรรค (Threat)

- กฎหมายระเบียบข้อบังคับขาดความยืดหยุ่นหรือไม่เหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจห้วงระยะเวลาในการจัดสรรและการเบิกจ่ายงบประมาณของรัฐบาลมีความไม่แน่นอน

- การดำเนินงานตามนโยบายต่างๆ ของรัฐบาลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับ ปัญหาในพื้นที่และความต้องการของประชาชนมีมาก แต่ไม่สามารถปฏิบัติได้ครบถ้วนเนื่องจากจำกัดด้วย อำนาจหน้าที่และจำนวนของงบประมาณที่มีอย่างจำกัด

3.2 การประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลนั้น ได้ทำการประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อม ภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
  - 1.1 ประชาชนต้องการเส้นทางในการสัญจรไปมาเพิ่มมากขึ้น
  - 1.2 ไฟฟ้าส่องสว่างทางและที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด
  - 1.3 รางระบายน้ำยังไม่เพียงพอ เกิดการอุดตันทำให้มีน้ำขังเป็นบางจุด
  - 1.4 แหล่งน้ำในการเกษตรไม่พอเพียงในช่วงฤดูแล้งและน้ำประปาสำหรับอุปโภค-บริโภคและ ยังไม่ได้มาตรฐาน
2. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
  - 2.1 การจราจรบนถนนมีเพิ่มมากขึ้นอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้
  - 2.2 เกิดสาธารณภัยขึ้นบ่อยครั้งทำให้ทรัพย์สินของประชาชนได้รับความเสียหาย
3. ด้านการศึกษา กีฬา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม
  - 3.1 การศึกษาสื่อการเรียนการสอนยังไม่พอเพียง เด็กนักเรียนไม่ได้รับการศึกษาต่อในระดับ ที่สูงกว่าชั้นพื้นฐาน และขาดงบประมาณในการศึกษา ครอบครัวยากจน
  - 3.2 เยาวชนและวัยรุ่นติดเกมส์ บุหรี่ เหล้า ยาเสพติด และท้องก่อนวัยอันสมควร
  - 3.3 ประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการออกกำลังกายและการดูแลสุขภาพของตัวเอง
4. ด้านการส่งเสริม พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม
  - 4.1 ประชาชนไม่สามารถรวมกลุ่มกันเพื่อดำเนินการด้านเศรษฐกิจของชุมชนในรูปของกลุ่ม อาชีพอย่างเข้มแข็งและขาดแหล่งเงินลงทุนในการทำกิจการและประกอบอาชีพ
  - 4.2 ผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ เนื่องจากต้องผ่านพ่อค้าแม่ค้าคนกลาง
5. ด้านการพัฒนากระบวนการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
  - 5.1 ขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงานตามตำแหน่ง
  - 5.2 ขาดอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน
  - 5.3 ประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น